EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HISTORICKÉ MODULY

PROJEKT OP VVV – ŠKOLA MIMO ŠKOLU, č. pr. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008067

HRACÍ KARTY

PODKLADY PRO TISK

Při nastavení tisku karet doporučujeme velikost „Přizpůsobit“ (na stránku).

Autor grafiky: Tadeáš Klaban

Autor textů: Tomáš Novotný

(autoři programu)

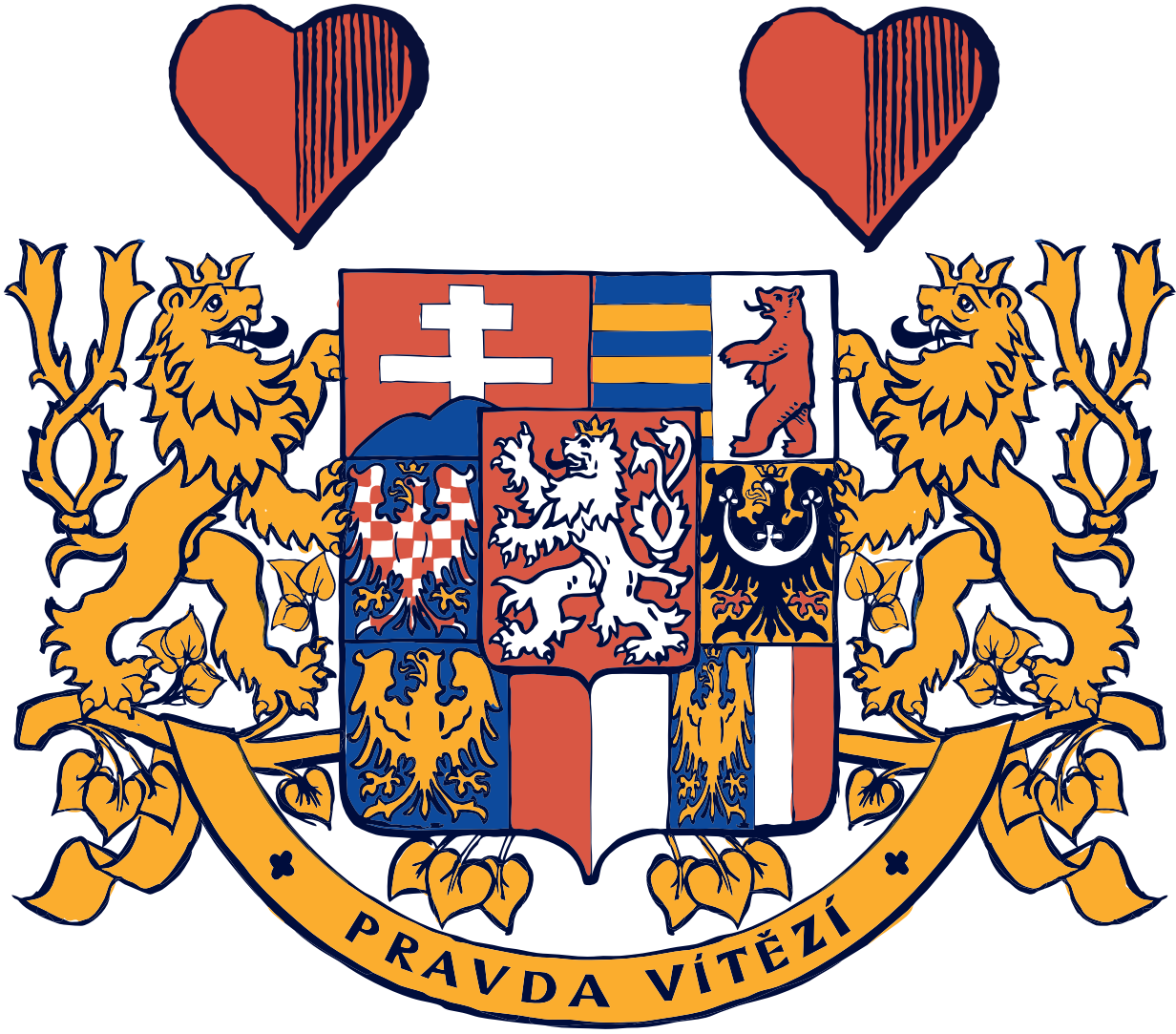

Velký státní znak z roku 1920

28. ŘÍJEN 1918 V ŽENEVĚ

28. října 1918 dospěla v Ženevě delegace Národního výboru v čele s Karlem Kramářem při jednání s Edvardem Benešem k tomu, že nový stát bude mít formu republiky a že v jeho čele stane nejvýznačnější představitel exilového odboje Tomáš Garrigue Masaryk.

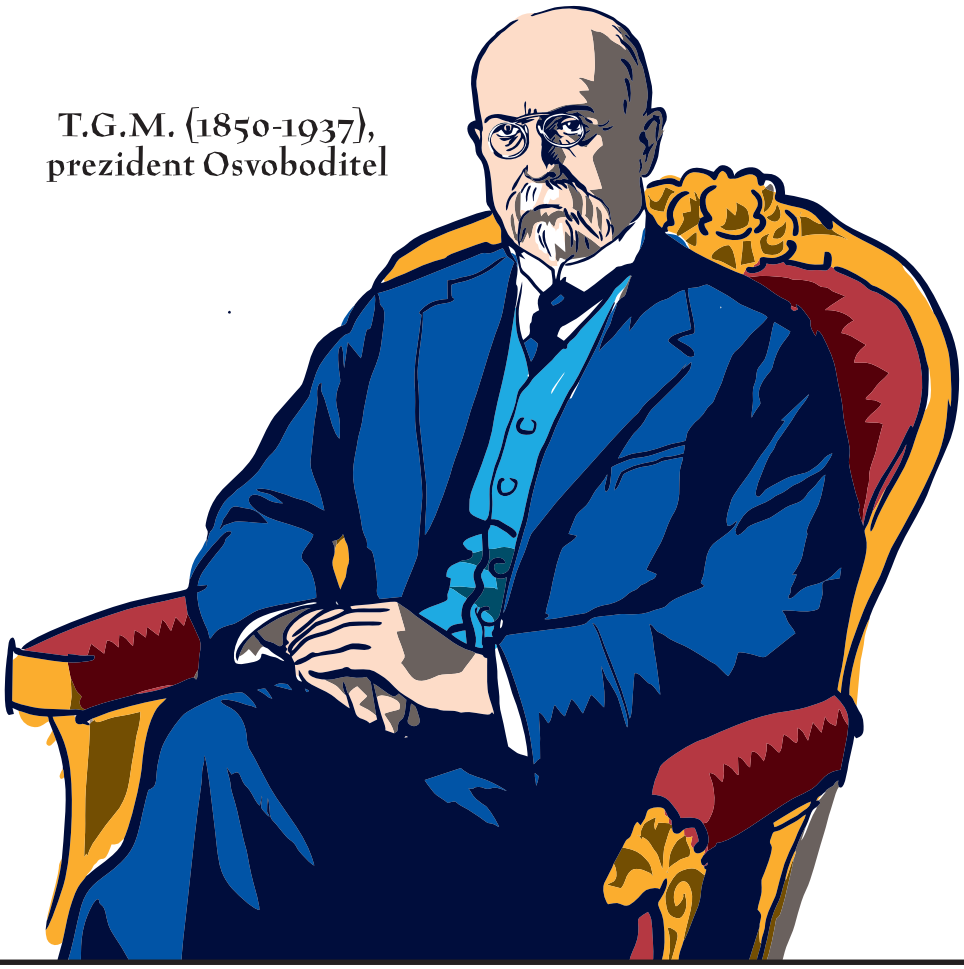

T.G.M. (1850-1937),
prezident Osvoboditel

28. ŘÍJEN 1918 V ŽENEVĚ

Monarchistům sklaplo! Češi, Moravané a Slováci se na svůj stát tuze těšili! I kdyby to v říjnu 1918 mohli předvídat, neodradil by je snad ani fakt, že prezident Osvoboditel povládne z Hradu, bude jezdit po císařsku na koni a vůbec, že si osvojí některé monarchistické manýry.

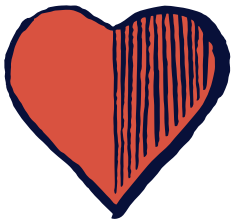

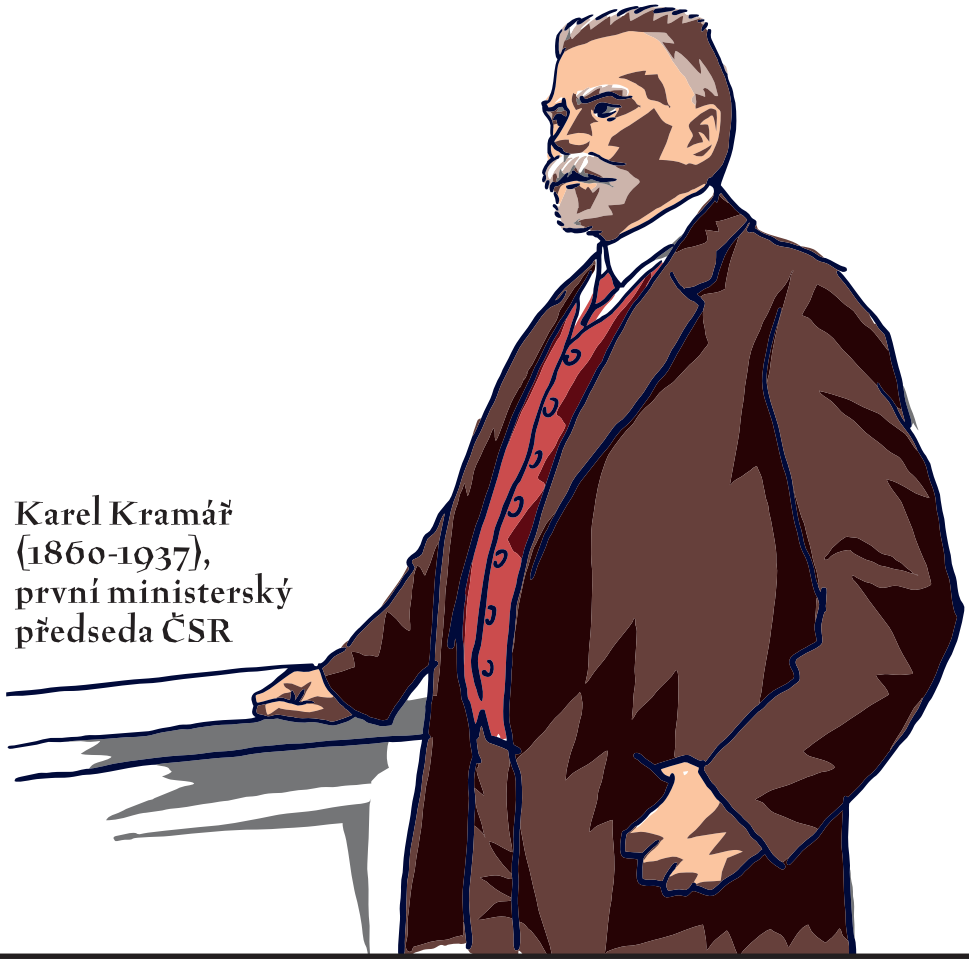

Karel Kramář
(1860-1937),
první ministerský
předseda ČSR

28. ŘÍJEN 1918 V PRAZE

V Praze 28. října ráno zabavili Antonín Švehla a František Soukup jménem Národního výboru pražský Obilní ústav (sklad obilí), aby tak zabránili vývozu obilí na frontu.

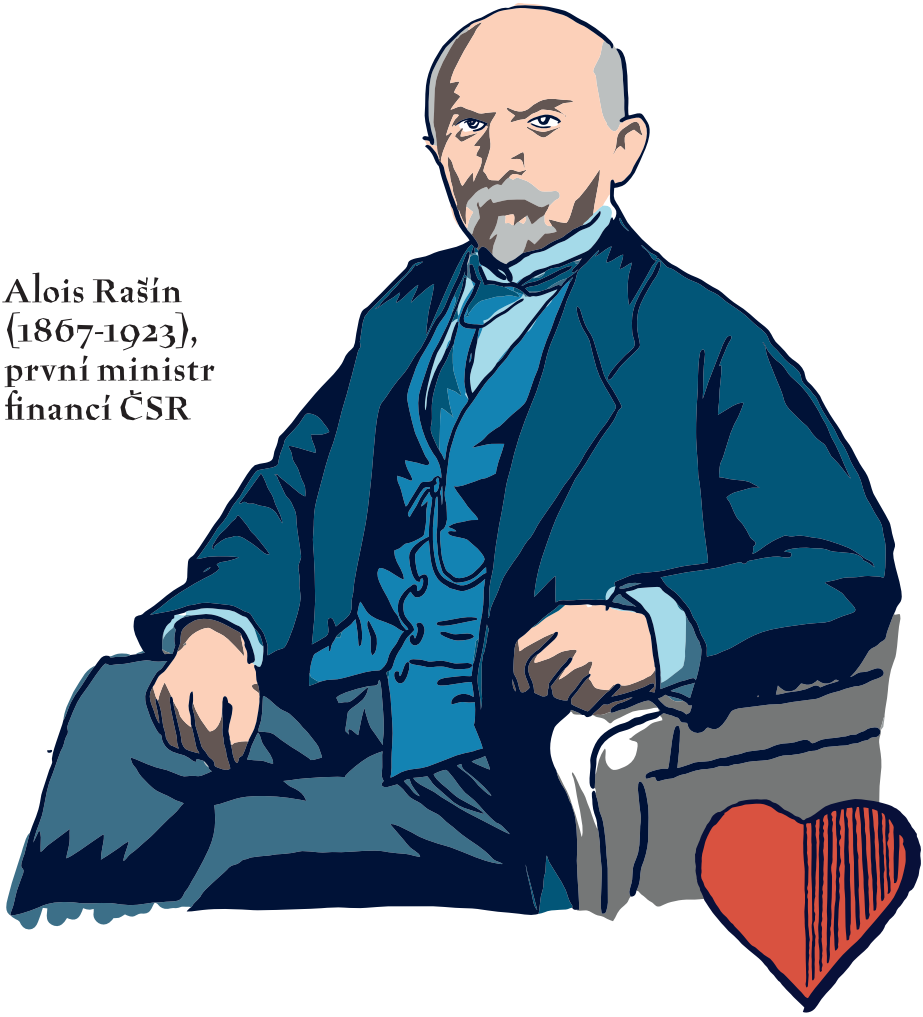

Alois Rašín
(1867-1923),
první ministr
financí ČSR

28. ŘÍJEN 1918 V PRAZE

Během dne se pak rozšířila zpráva, že Rakousko-Uhersko kapitulovalo. Potěšený český a moravský lid vyšel do ulic, strhával výsostné symboly „zpuchřelého“ mocnářství a večer s jásotem přivítal provolání Národního výboru o naplnění odvěkého snu, totiž zřízení samostatného státu.

X

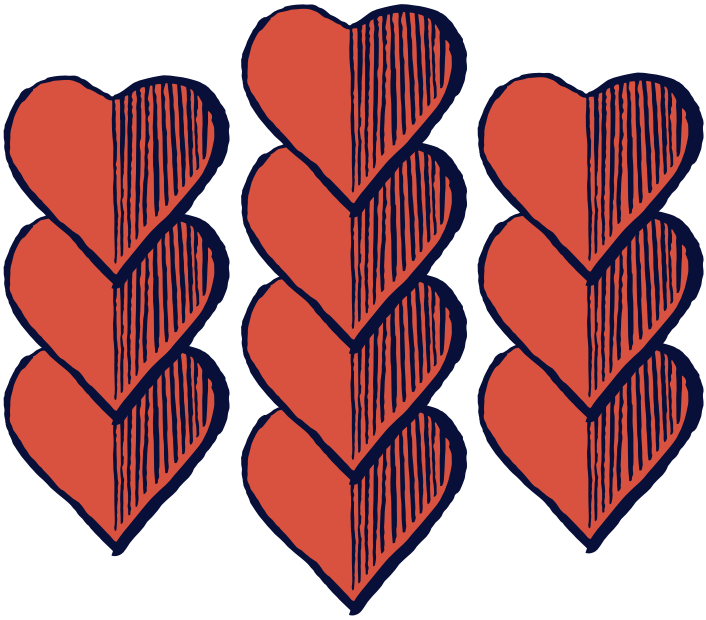

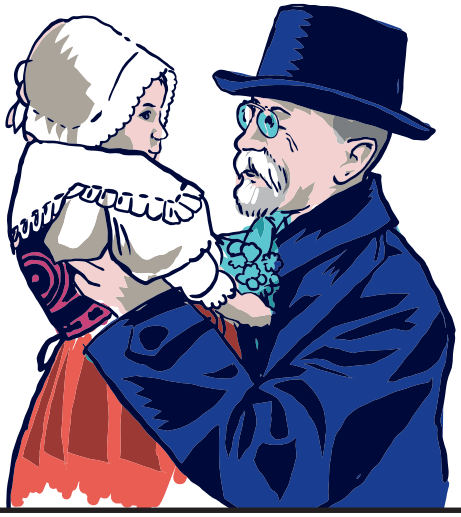

TGM s tříletou
Evou Neugebauerovou
ze Žďáru n. S. (1928)

T. G. M., první prezident

První československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk oplýval potomky. S americkou manželkou Charlottou Garrigue měli Alici (1879 - 1966), Herberta (1880 - 1915), Jana (1886 - 1948), Eleonoru (*† 1890) a Olgu (1891 - 1978).

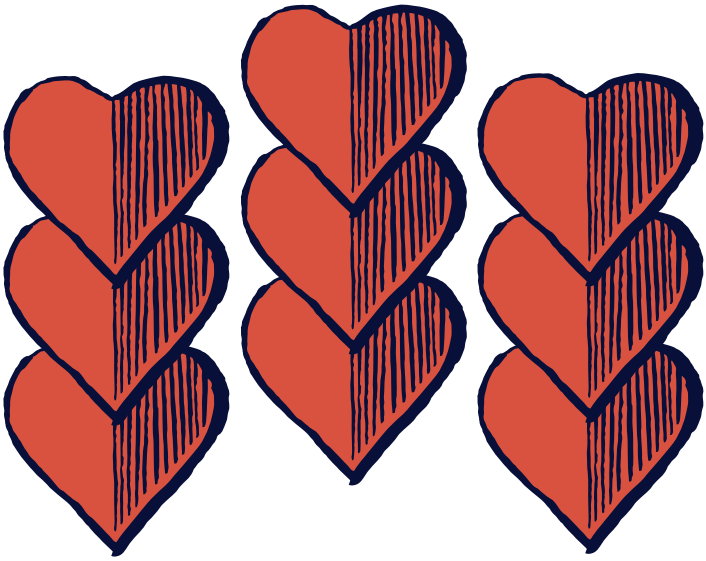

Slavný syn Jan, slavný otec Tomáš

T. G. M., první prezident

Nejslavnějším potomkem TGM byl bezpochyby syn Jan. Bouřlivák, bonviván, srdečný člověk. Za války jadrně promlouval z londýnského rozhlasu k lidem okupovaného Československa. Po válce byl československým ministrem zahraničí a tragicky zahynul krátce po komunistickém puči.

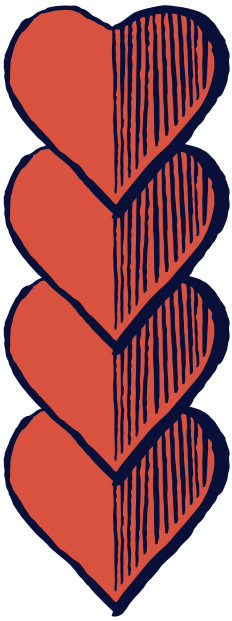

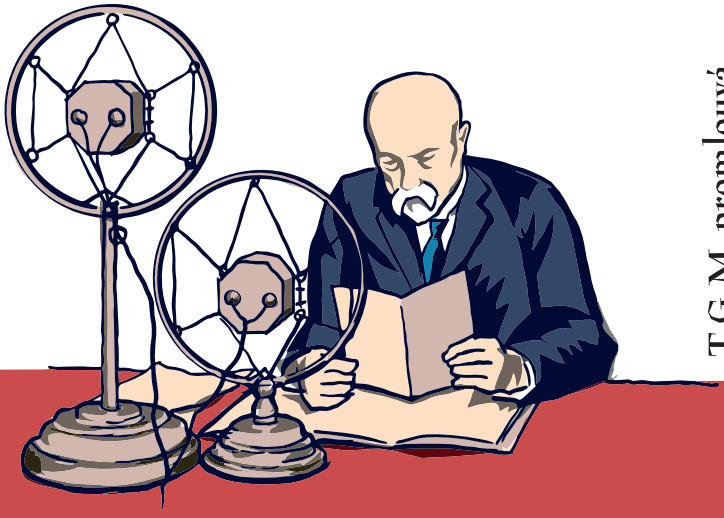

T.G.M. promlouvá na rozhlasových vlnách

PRVNÍ RÁDIOVÝ PŘENOS

Haló, tady Radiojournal! V květnu 1923 se ze stanu postaveného na louce ve Kbelích u Prahy ozvalo první československé rozhlasové vysílání. Tedy vlastně možná druhé. To první uskutečnil přeci Jára Cimrman!

PRVNÍ RÁDIOVÝ PŘENOS

O kbelský přímý rádiový přenos se postarali tři muzikanti a jedna zpěvačka. Tušíte, že rádiový přijímač stál tehdy 7 000 Kč, což bylo asi 12 měsíčních platů dělníka?

podle válečného plakátu V. Preissiga

CESTA LEGIONÁŘŮ DOMŮ

V září 1920 se na parníku zakoupeném od Japonců za 40 milionů korun tehdejší měny vrátili z Vladivostoku poslední českoslovenští legionáři, vojáci, kteří nechtěli bojovat za císaře pána.

Milan Rastislav Štefánik (1880-1919), čsl. ministr a francouzský generál

CESTA LEGIONÁŘŮ DOMŮ

Na konci války bojovalo v zahraničních armádách víc než sto tisíc československých legionářů. Z Itálie a Francie se radostně vrátili do nové republiky již v roce 1918, z bolševického Ruska se složitě probíjeli ještě další dva roky.

SPOLKY

Do tělocvičen, lesů, k rybníkům - tam všude vyráželi sokolové, orlové a skauti.Nová republika žila společenskou a sportovní aktivitou.

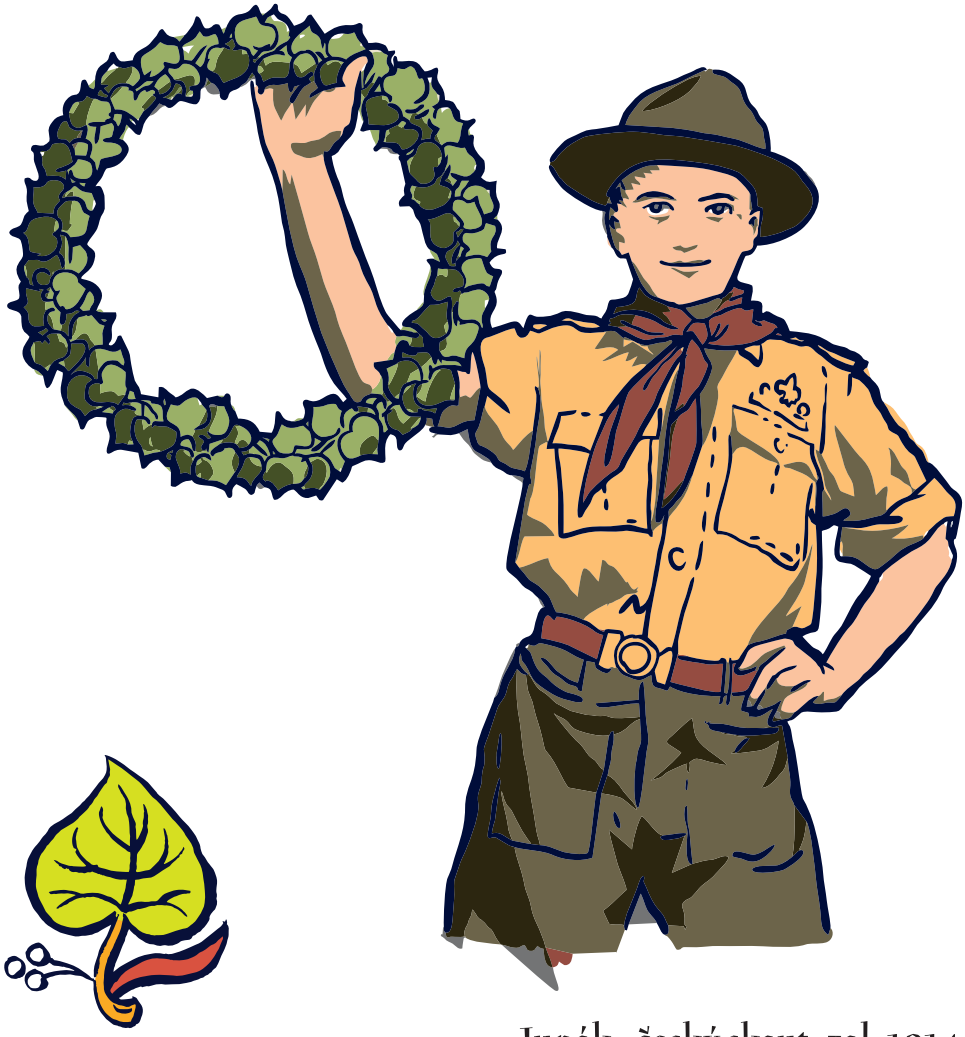

Junák - český skaut, zal. 1914

SPOLKY

Sokol měl přes půl milionu členů. Skauti a sokolové nechyběli u žádné významné slavnosti a do jejich řad patřily nejvýznačnější osobnosti nové republiky.

X

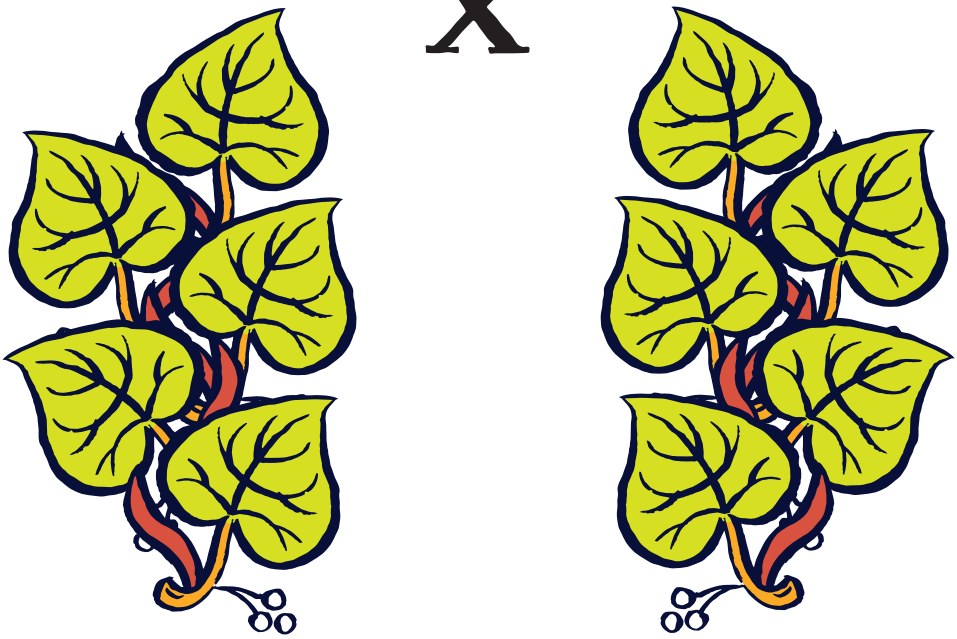

Jaroslav Kvapil
a Alois Jirásek při práci

MANIFEST SPISOVATELŮ

17. května 1917 vydávají čeští a moravští spisovatelé manifest iniciovaný šéfem činohry Národního divadla Jaroslavem Kvapilem.

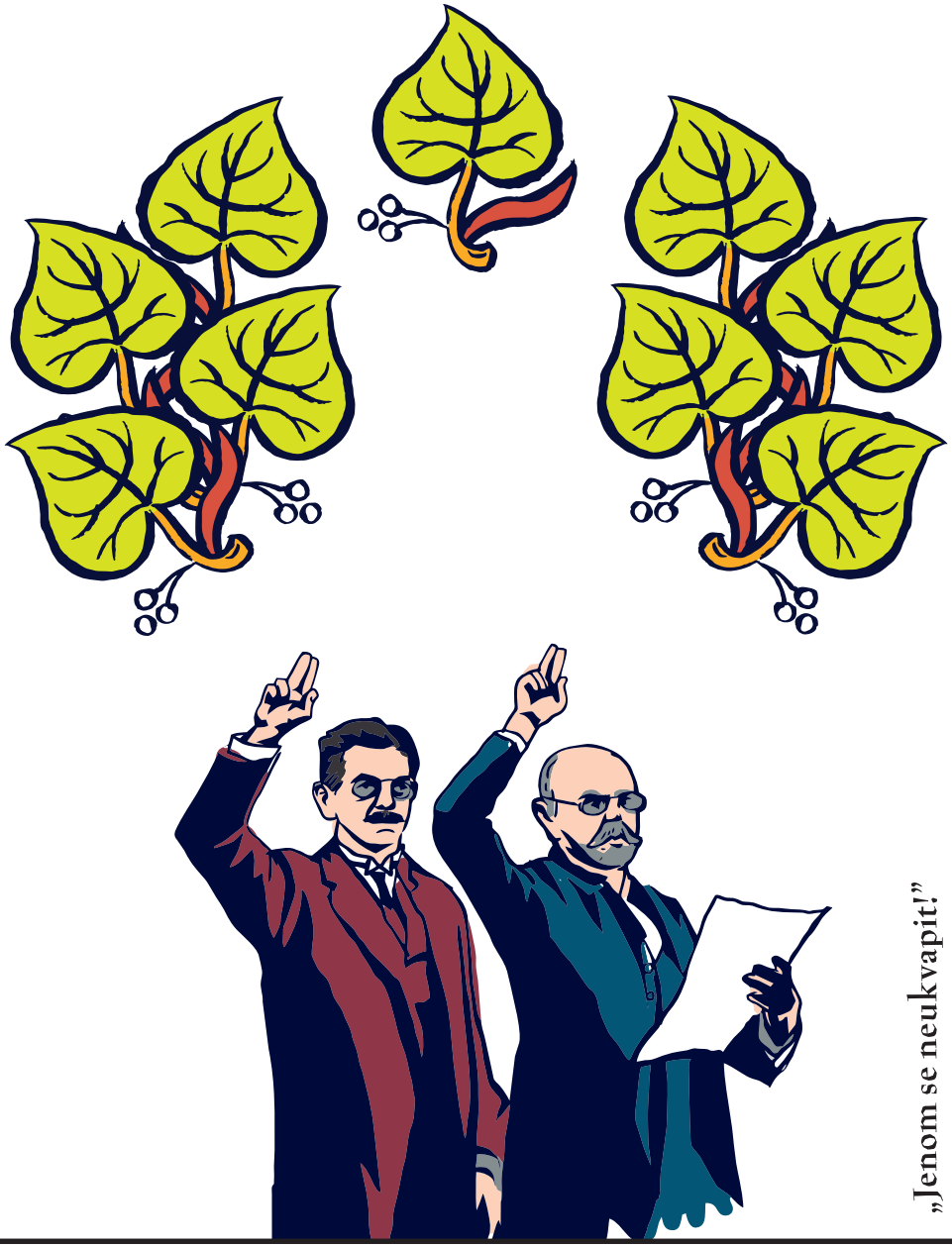

„Jenom se neukvapit!"

MANIFEST SPISOVATELŮ

Výkvět inteligence v manifestu apeluje na české poslance v říšské radě, aby důsledně hájili české zájmy a nebáli se vzepřít rakousko-uherské politice.

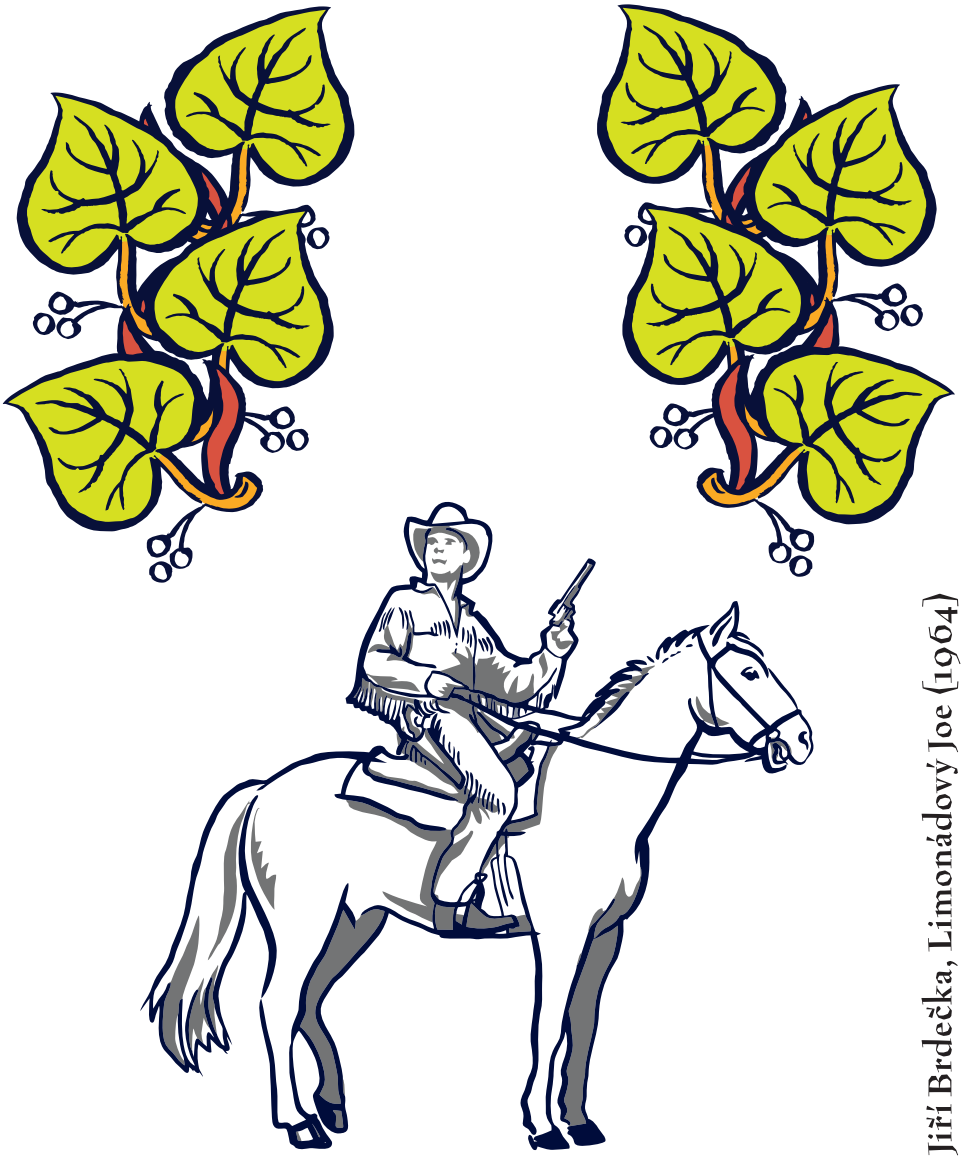

Jiří Brdečka, Limonádový Joe (1964)

Přišli na svět v předvečer zrodu Československa

Roku 1917 přicházejí na svět významní lidé, kteří se zapíší natrvalo do historie Československa. V červnu básník Josef Kainar, v říjnu politik a novinář Pavel Tigrid a v prosinci Jiří Brdečka, spisovatel, režisér, autor nesmrtelného Limonádového Joea.

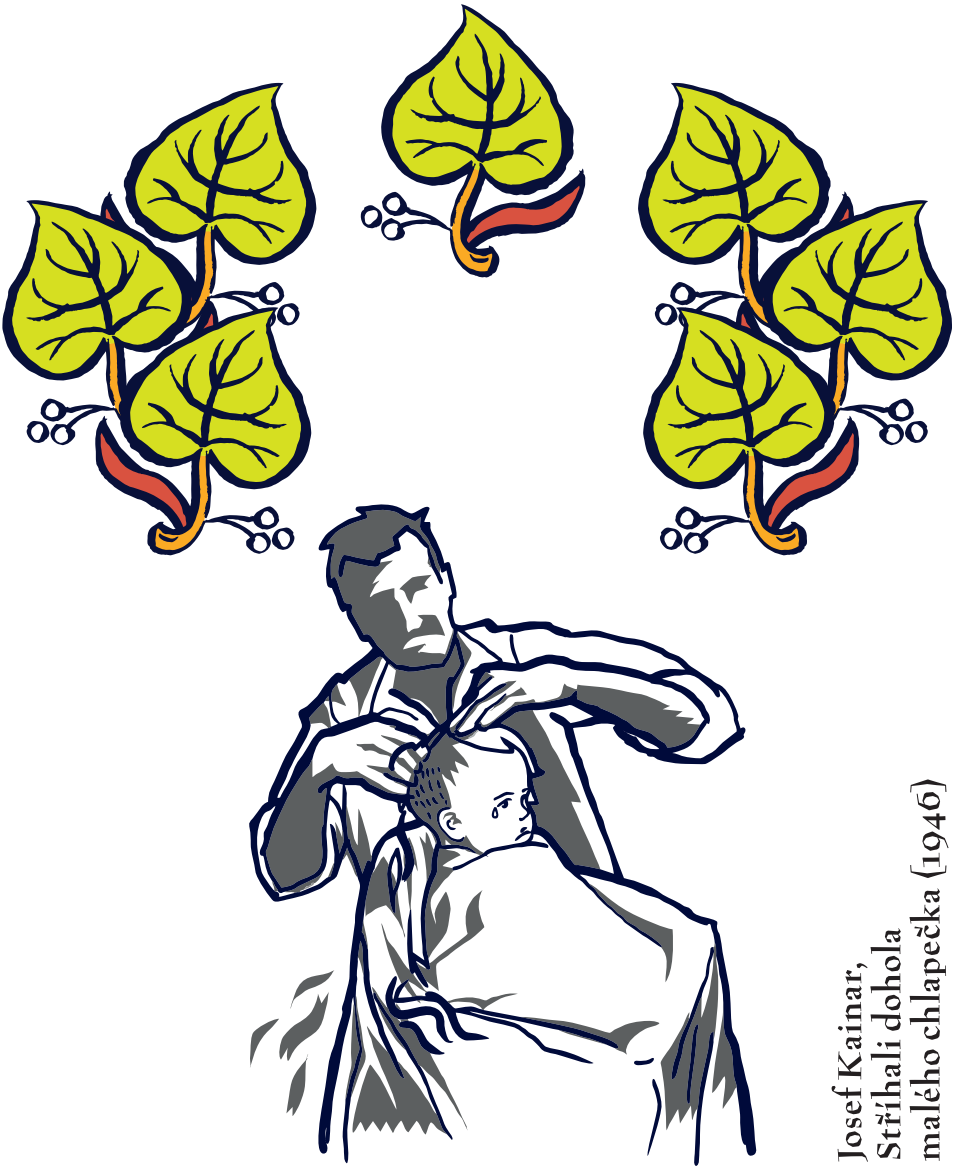

Josef Kainar,
Stříhali dohola
malého chlapečka (1946)

Přišli na svět v předvečer zrodu Československa

Jak rozdílné osudy! Dodnes čtený a zpívaný Kainar, politicky vždy dosti vlevo, umírá předčasně na začátku normalizace. Statečného Tigrida, novináře a politika, zaženou komunisti do exilu. Rytíř ducha umírá dobrovolně v roce 2003. A Jiří Brdečka? Navždy s Limonádovým Joem, v literární, divadelnía hlavně filmové podobě.

znak císaře Františka Josefa I.

ÚMRTÍ MOCNÁŘOVO

V Schönbrunnu umírá v listopadu 1916 po šedesáti osmi letech vlády císař František Josef. První úředník říše pracuje do posledních chvil. Ještě několik hodin před smrtí se zajímá o státní akta.

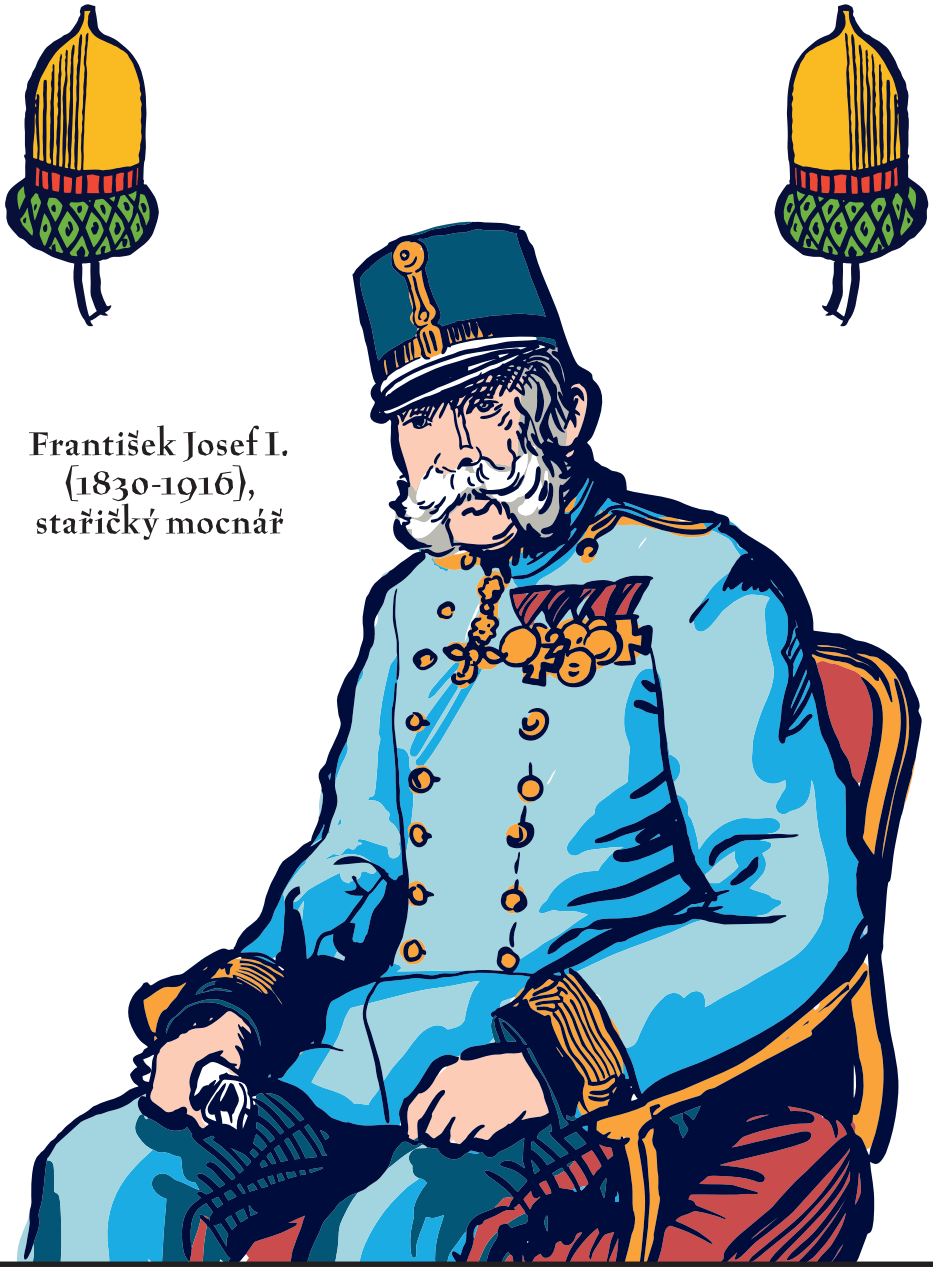

František Josef I.
(1830-1916),
stařičký mocnář

ÚMRTÍ MOCNÁŘOVO

Mocnář zvaný též kníže míru končí život
paradoxně uprostřed děsivé válečné lítice.
S ním mizí i předlouhé devatenácté století...

Karel I.
(1887-1922),
poslední císař

KAREL I.

V listopadu 1918 se císař Karel, nástupce Františka Josefa, zřekl panovnických práv v obou částech císařství a odjel do exilu, odkud se dvakrát neúspěšně pokusil o obnovení monarchie v Uhrách. Osudným se mu stal pobyt na ostrově Madeira.

Karel I.
(1887-1922)

KAREL I.

Poslední korunovaná hlava naší monarchie si nemohla v tíživých podmínkách exilu dovolit kvalitního lékaře. Prvního dubna 1922 se Karlovi stal osudným zápal plic.

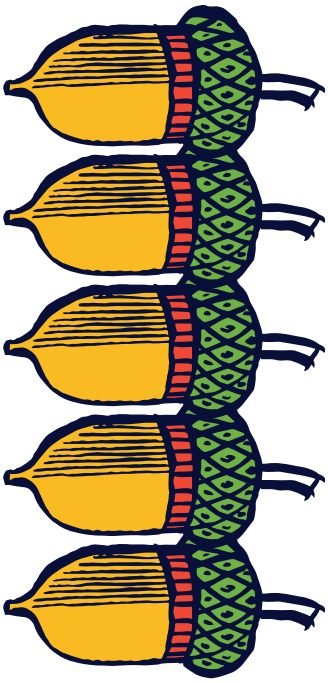

X

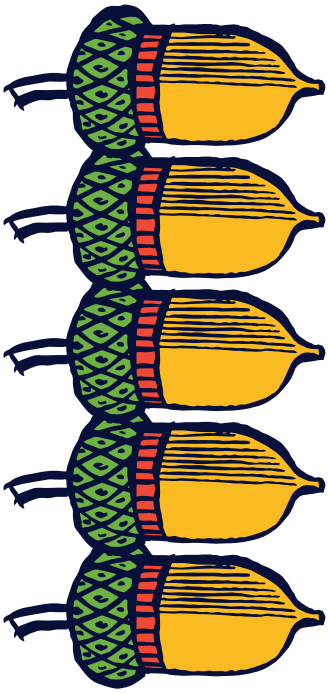

název koruna přežil
věky a režimy

(1Kčs, 1922-1941 a 1945-1947) (1 Kčs, v oběhu 1957-1992)

KORUNA

V únoru 1919 je na tajné schůzi Národního shromáždění uzákoněna koruna československá jako měna nové republiky. Pro okolkování dosud platného oběživa bylo třeba neuvěřitelných 244 milionů kolků!

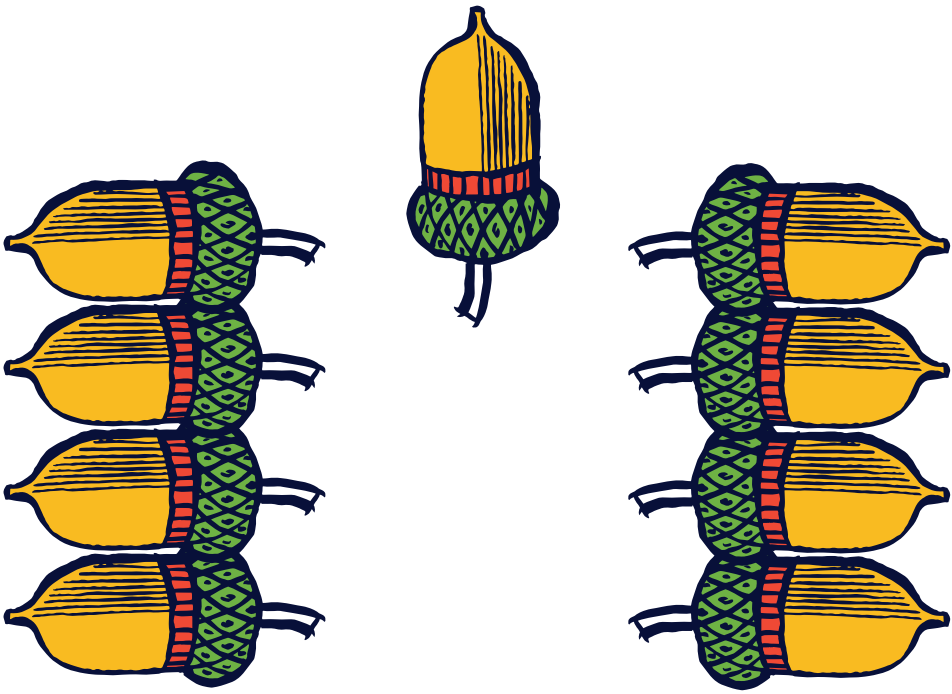

rakouská korunová mince
(rok 1915)

KORUNA

V názvu naší měny je ve slově koruna dodnes zřetelná vazba na císařství. Korunu zavedla namísto dosavadní zlatky a krejcaru reforma Františka Josefa z roku 1892 a přes všechny pokusy nahradit toto pojmenování více slovanskými názvy (ve hře byla lípa, slovan či sokol!) platíme dodnes starou dobrou korunou.

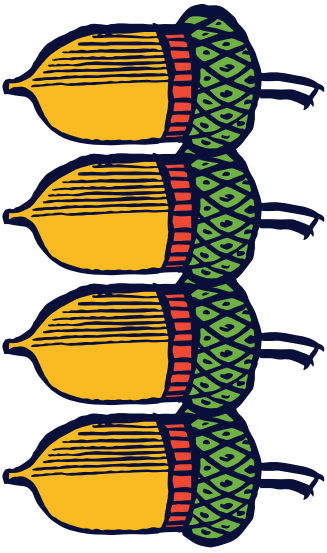

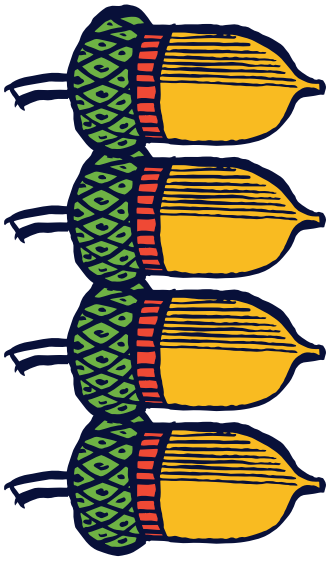

„Hele, slečna učitelka
se už vdala!“

VDANÉ UČITELKY

V létě 1919 povolila mladá republika zákonem, že se učitelky mohou vdávat a zakládat rodinu. Do té doby se mohly tomuto poslání věnovat pouze svobodné ženy.

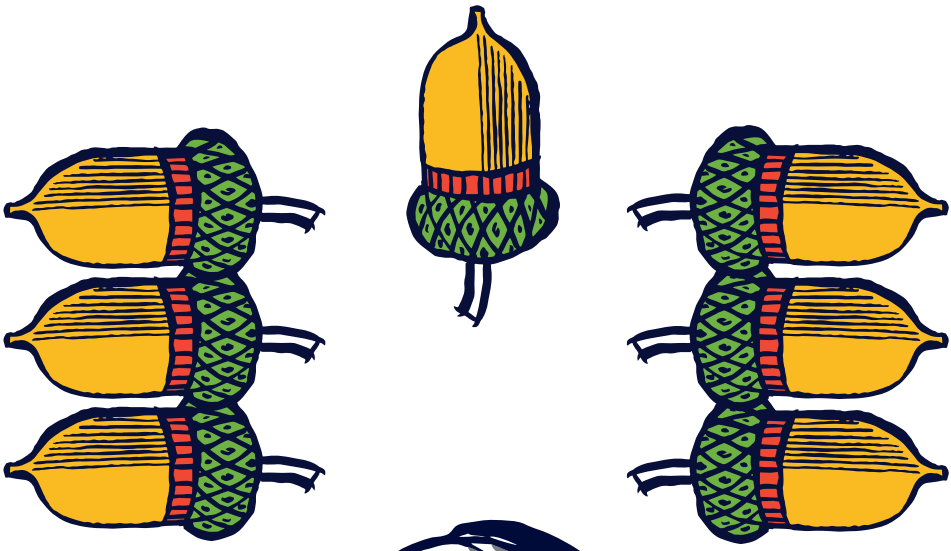

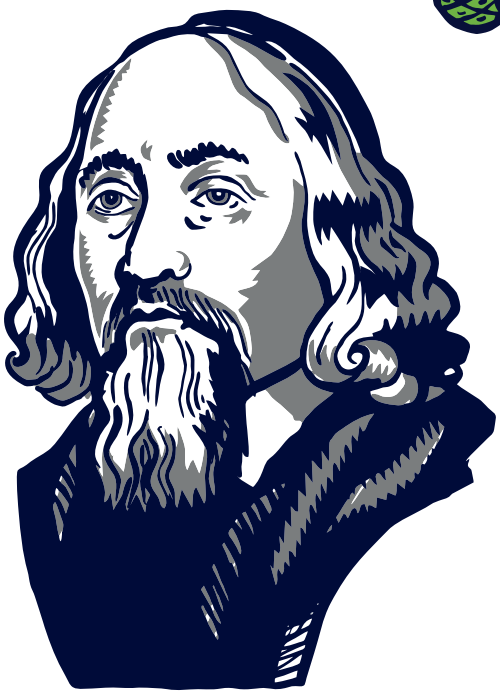

VDANÉ UČITELKY

Ve zdůvodnění zákona se psalo: Rodinný život bude pak učitelce zdrojem spokojené a veselé mysli, jež podněcuje k horlivější a radostnější práci a vytvoří nový, lepší, vřelejší a přátelštější poměr mezi školou a rodinou vůbec.

Velká říjnová socialistická revoluce

V Rusku, oslabeném válkou a zmítaném vnitřními boji, přebírá moc v roce 1917 bolševická klika vedená Leninem.

Lenin (sedící, s vykulenýma očima, protože postřelený) v křesle značky Thonet (1923)

Velká říjnová socialistická revoluce

Následky této revoluční změny, která s sebou přinesla mnohaletý teror vůči vlastnímu obyvatelstvu, porobení okolních národů a děsivou změnu světového řádu, pociťuje lidstvo dodnes.

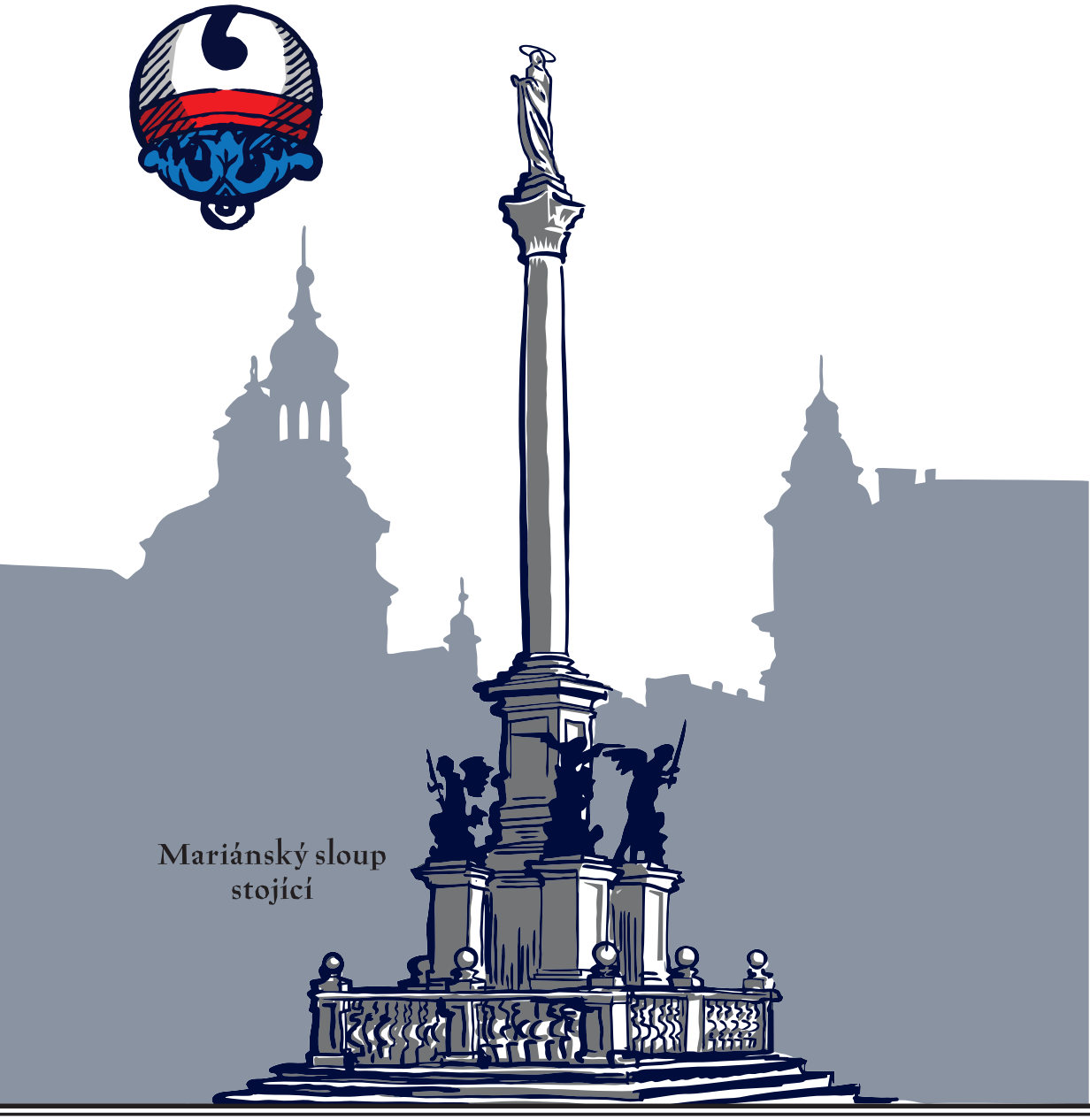

MARIÁNSKÝ SLOUP

3. listopadu 1918 zorganizoval výtržník a povaleč ze Žižkova Franta Sauer stržení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, unikátní barokní památky z roku 1648.

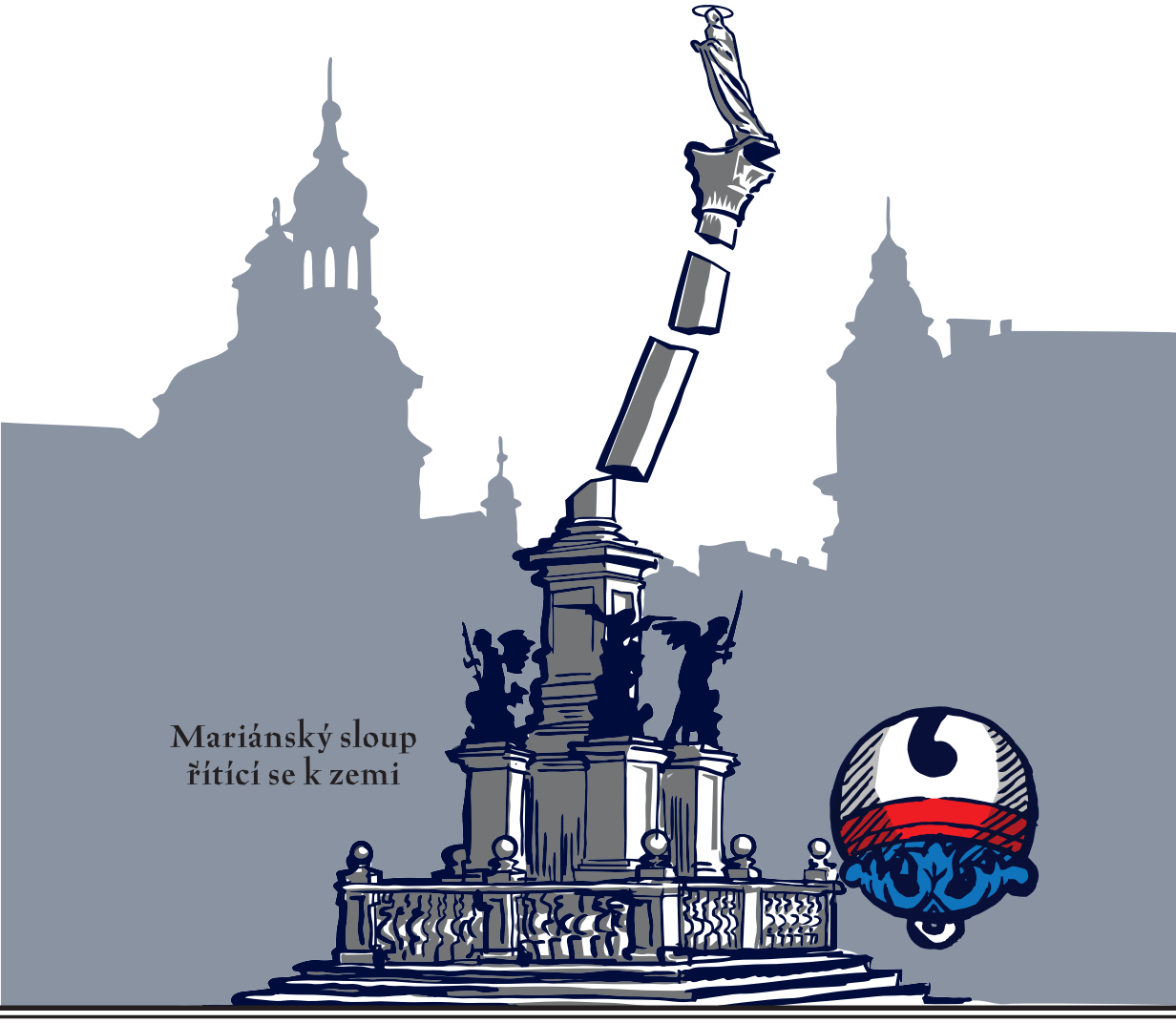

MARIÁNSKÝ SLOUP

Sloup, památka na hrdinnou obranu Prahy před Švédy, se rozsekal na cimprcampr a hloupí lidé dodnes brání jeho obnovení. Obdobný osud chystala hrstka vandalů téhož dne i sochám na Karlově mostě, tomu však zabránilo vojsko.

X

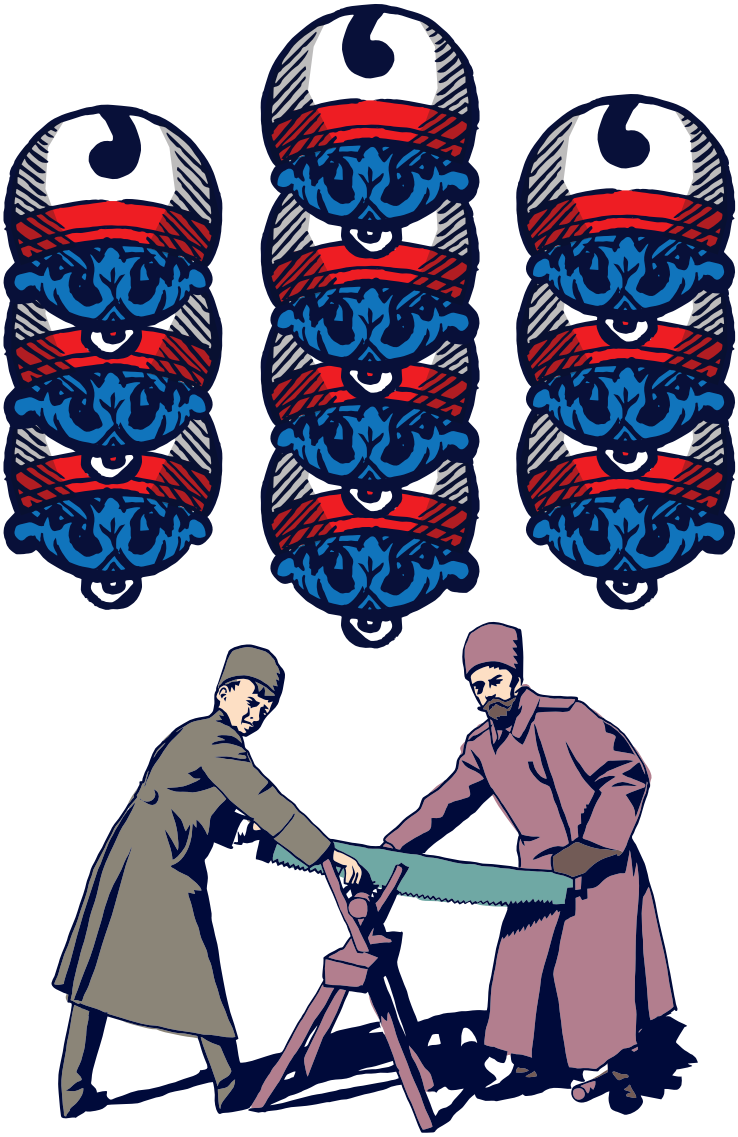

někdejší car Mikuláš II.
a carevič Alexej řežou dříví na zátop (1917)

ZAVRAŽDĚNÍ CARSKÉ RODINY

16. července 1917 povraždili ruští bolševici celou rodinu svrženého cara Mikuláše II. Kulky se nezastavily ani před mladými princeznami a carevičem Alexejem, čtrnáctiletým chlapcem.

rodina cara
Mikuláše II. (1913)

ZAVRAŽDĚNÍ CARSKÉ RODINY

Katani pospíchali, patrně ze strachu, aby rodina nepadla do rukou československých legií blížících se k Jekatěrinburgu.

František Ferdinand d'Este
a Žofie Chotková

SARAJEVSKÝ ATENTÁT

Záminkou pro rozpoutání Velké války se stal sarajevský atentát. Odehrál se v červnu 1914 při inspekční cestě Františka Ferdinanda po Bosně a Hercegovině nadvakrát. První pokus při průjezdu Sarajevem nevyšel. Bomba hozená anarchistou Čabrinovičem explodovala až pod vozem následujícím.

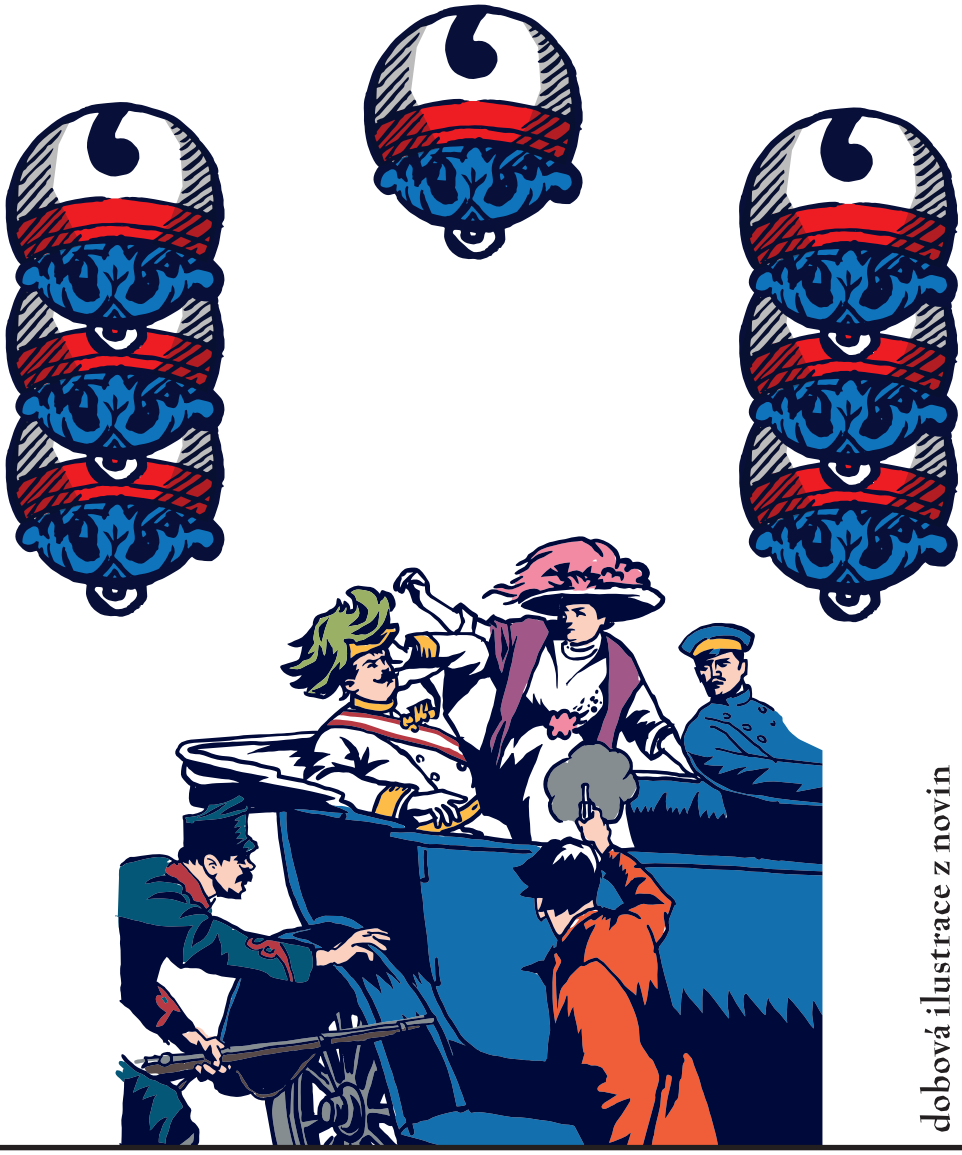

dobová ilustrace z novin

SARAJEVSKÝ ATENTÁT

Následník s manželkou odjeli na sarajevskou radnici, kde se vzpamatovávali z přestálého atentátu. Pak se podruhé v ten samý den rozjeli do náruče smrti. Zmatený řidič poskytl při manévrování u řeky Miljacka atentátníkovi Gavrilo Principovi vůz jako ideální terč. Kolem 11 hodiny dopolední vypálil Princip dvě rány do arcivévodovy limuzíny. Jedna smrtelně zranila Ferdinanda, druhá jeho těhotnou manželku Žofii. Ta skonala vzápětí po svém muži.

ČERNÝ PETR

Co všechno tahle země zažila! Kolik vynikajících lidí i netvorů zasáhlo do jejích dějin! Vy však v ruce držíte Černého Petra. Tvůrci těchto karet usoudili, že nejvíce zla za posledních sto let způsobili naší zemi dva cizáci...